

Dnr V 2016/715

2018-01-31

Åtgärdsplan för ämnena latin och antik grekiska

Med utgångspunkt i bedömarutlåtandet för utbildningsutvärderingen av latin och antik grekiska daterad 2017-09-01, och efter diskussion med lärarna inom ämnena, föreslår Institutionen för språk och litteraturer ett antal åtgärder för de klassiska språkens vidare utveckling. Föreliggande åtgärdsplan fokuserar på de punkter i utlåtandet där bedömargruppen specifikt rekommenderar ett fortsatt förbättringsarbete.

Vad gäller de punkter som bedömargruppen framhåller som mycket positiva, vilka tas upp på sidan 5 i bedömarutlåtandet, avser ämnena att arbeta vidare i samma riktning som tidigare. Dessa punkter är, i korthet:

- ämnenas resultat och måluppfyllelse;
- undervisningens fokus på studenternas tillägnande av kunskap och färdigheter;
- att innehållet och formen vilar på vetenskaplig grund;
- lärartillgänglighet och lärarkompetens;
- kursernas relevans gentemot studenternas och samhällets behov;
- studenternas möjligheter att påverka planeringen, genomförandet och uppföljningen av kurserna;
- en tillgänglig och målorienterad studie- och lärmiljö;
- uppföljning och utveckling av de olika kurserna och den successiva progressionen.

Det fortlöpande arbetet med ovanstående punkter kommenteras inte ytterligare i åtgärdsplanen.

Åtgärdsplanen behandlar ett antal punkter ur bedömarutlåtandet (A-E). Ordningen vari åtgärdsplanerna behandlas motsvarar ämnets prioriteringar i det fortsatta utvecklingsarbetet. Det skall dock understrykas att arbetet med de olika punkterna sker parallellt:

- Stärka undervisningen på grundkursen i latin (punkt D i bedömarutlåtandet);
- Öka antalet essäer och skrivövningar för studenter på termin två och termin tre, och eventuellt även på avancerad nivå, i båda ämnena (punkt B i bedömarutlåtandet);
- Utöka undervisningen i grammatik på termin två och termin tre i antik grekiska (punkt C i bedömarutlåtandet);
- Säkerställa examination via internet (punkt E i bedömarutlåtandet);
- Rekommendation angående vidare uppföljningar under nuvarande period (punkt A i bedömarutlåtandet).

PUNKT D: Stärka undervisningen på grundkursen i latin

Bedömargruppen rekommenderar att man borde överväga att öka resurserna till grundkursen i latin och föreslår därför flera åtgärder som kommenteras vidare nedan. De föreslagna åtgärderna är:

- I. Utöka antalet kontakttimmar/undervisningstid;
- II. Utöka studierna på grundnivå med en termin;
- III. Revidera nätversionen av grundkursen;
- IV. Säkerställa kontinuiteten och kvaliteten i undervisningen av introduktionskurserna;
- V. Ge studenterna strukturerad hjälp att hantera och memorera stora mängder information;
- VI. Skapa tillfällen för studenterna att lära sig den svenska (allmänna) grammatiken före kursstart.

Nedan kommenteras de sex ovanstående punkterna.

I. Utöka antalet kontakttimmar/undervisningstid

Lärargruppen delar bedömningsgruppens uppfattning att utökad undervisningstid skulle vara av godo, men inser samtidigt att det är en fråga som är beroende av de ekonomiska ramar som sätts. Ämnena kommer under kommande läsår att aktivt arbeta för att undervisningstiden ökas genom att exempelvis omfördela timmar inom givna ramar.

II. Utöka studierna på grundnivå med en termin

Bedömargruppens förslag att utöka studierna på grundnivå med en termin välkomnas. Att öka antalet terminer, på så vis att upplägget blir mer likt språkstudierna i till exempel arabiska och japanska, skulle innebära många fördelar. Introduktionskurserna LAT111 (7,5 hp) och LAT112 (7,5 hp) skulle

med ett sådant upplägg kunna fungera som just introduktionskurser i ämnet. Genom att omarbete dessa kurser till två 15 hp-kurser och lägga dem över en hel termin skulle man uppfylla utvärderarnas synpunkter att studenterna behöver längre tid på sig för att tillgodogöra sig ämnesinnehållet ordentligt. Det skulle stärka studenternas grundkunskaper och innebära förbättringar för progressionen under kommande terminer. Att utöka studiegången till fyra terminer skulle också skapa utrymme för medeltidslatin på grundnivån, något som tyvärr har behövt prioriteras bort inom nuvarande upplägg. Ett stort praktiskt problem är dock lärarutbildningen; för att få ekonomin att gå ihop krävs att de studerande på lärarprogrammet samläser med övriga studenter, och det finns för närvarande inte utrymme för att utöka ämnesstudierna med fler högskolepoäng. Ämnet ämnar således att under 2018 utreda möjligheten att på sikt kunna förlänga studiegången till fyra terminer.

III. Revidera nätversionen av grundkursen

Bedömargruppen föreslår att upplägget av nätversionen av grundkursen LAT110 på halvfart görs mer lik upplägget i antik grekiska, som har samläsning på campus och nät på kvällstid under delar av grundkursen. Lärargruppen i latin är positiv till att lägga undervisningen på kväll eller sen eftermiddag, liksom till samläsning, och kommer därför att se över förutsättningarna under 2018 (utifrån till exempel tillgång på undervisningslokaler).

IV. Säkerställa kontinuiteten och kvaliteten i undervisningen av introduktionskurserna

Lärarna i latin och antik grekiska eftersträvar kontinuitet och ser det som en viktig del av kompetenssäkringen att lärare ges tillfälle att undervisa inom samma delkurs under flera terminer. För att ytterligare öka kvaliteten planerar kollegiet att återuppta de pedagogiska lärarseminarier om läromedel som har genomförts tidigare. För att säkerställa att examinationen motsvarar lärandemålen i kursplanerna har ämnet latin vidare infört så kallade duggor som ges kontinuerligt under studiernas gång. Det har fallit väl ut och hjälpt studenterna att ta till sig den omfattande formläran. På fortsättningskursen är duggorna examinerande och en viktig del i lärprocessen. Detta arbete har alltså redan påbörjats och kommer att fortsätta.

V. Ge studenterna strukturerad hjälp att hantera och memorera stora mängder information

Lärargruppen är av uppfattningen att det är viktigt att på ett tidigt stadium av grundkursen hjälpa studenterna att få förståelse för studiernas krav liksom med att skapa goda studievanor. Lärargruppen tar således fasta på utvärderarnas tankar om att studenterna behöver verktyg att memorera och hantera den stora volym av grammatik, formlära och vokabulär som är nödvändig för att kunna ta till sig språken. Därför planeras i fortsättningen särskilda lektioner tidigt i studierna, i samverkan med studievägledarna och deras mer allmänt hållna

föreläsningar som "Starta studierna smidigt" och "Att lyckas med högskolestudier". Vidare planerar lärargruppen att använda sig av befintliga nätresurser där studenterna själva kan träna sig i formlära, liksom att ta fram vokabulärövningar av den typ som redan erbjuds till studenter i moderna språk vid institutionen, särskilt inom ämnet franska. Det finns alltså expertis inom institutionen som kan vara till stöd vid utvecklingen av dylika övningar. I sammanhanget kan också nämnas ett samarbetsprojekt med en doktorand vid IT-fakulteten som kommer att startas våren 2018. Doktoranden har utvecklat ett träningsprogram för grammatikinlärning inom ramen för sitt avhandlingsarbete. Det kommer att utprovas och utvärderas inom LAT111, Introduktionskurs i latin I under vårterminen 2018.

VI. Skapa tillfällena för studenterna att lära sig den svenska (allmänna) grammatiken före kursstart

Lärargruppen konstaterar att det är ett allmänt problem att många studenter inte har tillräckliga grammatiska förkunskaper när de börjar studera språk på universitetet. En konkret åtgärd skulle kunna vara ett introduktionsbrev före kursstart som uppmärksammar de blivande studenterna på nödvändigheten av att ta till sig grundläggande allmänna grammatikkunskaper; detta företrädesvis genom att följa den undervisning som ges på institutionen för alla ämnen före varje terminsstart (den så kallade "vinter-" respektive "sommargrammatiken"). Dessa föreläsningar spelas in och ämnet ska säkerställa att de inspelade föreläsningarna finns tillgängliga på universitets lärarplattform, så att de studenter som inte blir medvetna om behovet av förbättrade grammatikkunskaper förrän lite längre fram i sina studier ska ha tillgång till kursen. Ämnena planerar också att skapa ett självvärterande diagnostiskt prov i allmän grammatik på universitets lärplattform, där studenterna själva kan säkerställa att de har tillräckliga kunskaper. En annan åtgärd är att omfördela timmarna inom delkurserna, så att en tyngdpunkt på grammatik läggs tidigt i studierna. Det önskvärda skulle vara att öka timantalet på de olika kurserna, men det är naturligtvis en ekonomisk fråga. Om det i framtiden ges möjlighet att studera fyra terminer (se punkt D II), skulle det utan tvivel finnas mer tid också för den nödvändiga allmänna grammatiken. I väntan på en sådan förbättring, kommer lärarna att arbeta för att medvetandegöra studenterna och stödja dem att strukturera sina studier på bästa sätt.

PUNKT B: Öka antalet essäer och skrivövningar för studenter på termin två och termin tre, och eventuellt även på avancerad nivå, i båda ämnena

Som en förberedelse inför examensarbetet på termin tre kommer lärarna från och med ht 18 att kontinuerligt lägga in skrivövningar för studenterna på termin två och tre samt eventuellt även på avancerad nivå. Dessa övningar kan exempelvis utgöras av korta forskningsöversikter eller referat av vetenskapliga artiklar eller äldre examensarbeten.

PUNKT C: Utöka undervisningen i grammatik på termin två och termin tre i antik grekiska

För närvarande pågår ett arbete med att spela in föreläsningar i grammatik på termin två och tre i antik grekiska, för att på så sätt utöka grammatikundervisningen i ämnet inom befintliga ramar. Dessa inspelningar kommer att läggas ut på universitetets lärplattform som ett komplement till den lärarledda undervisningen.

PUNKT E: Säkerställa examination via internet

Som bedömargruppen påpekar är säkerställandet av examination via internet en frågeställning som inte bara rör ämnena latin och antik grekiska, utan hela institutionen och universitetet. Institutionens ledning utreder för närvarande hur rättssäkra metoder kan utarbetas för att så snart som möjligt kunna utföra examinationer via internet. En sådan metod kan vara att inte bara låta studenterna examineras skriftligt, utan även muntligt, så att läraren kan säkerställa studenternas kunskaper. Vi undersöker också möjligheten att låta studenterna tentera skriftligt där de i realtid övervakas via kameror som är placerade både framför och bakom dem. Framför allt kommer dock ämnena under 2018, att via befintliga kanaler uppmärksamma fakulteten och universitetet på behovet av rättssäker examination via internet.

PUNKT A: Rekommendation angående vidare uppföljningar under nuvarande period

Bedömargruppens rekommendation att latin och antik grekiska inte bör bli föremål för vidare uppföljningar under nuvarande period kommenteras inte, eftersom den ligger utanför institutionens ramar.